

ART & EVERYDAY LIFE

EEN
VERDWENEN
TEKENING
EN
GEVONDEN
BLOUSE

21 Sep 2017 - Mirthe de Leeuw

De hedendaagse kunstenaar heeft de positie verworven het beeld van de toekomst te kunnen scheppen. Vanuit de romantische opvatting wordt hij of zij ook wel gezien als voorloper van de tijd. Archeologen daarentegen kijken terug en blazen de geschiedenis nieuw leven in. De hedendaagse kunstenaar en de archeoloog lijken dan op het eerste gezicht ook niet op elkaar, echter is er één aanwezige overeenkomst kraakhelder: Het verborgene zichtbaar maken. Archeologen duiken de grond in om de geschiedenis kleur te geven en de hedendaagse kunstenaars ontleden de maatschappij om zo de tijd te vangen.

De tentoonstelling *The Materiality of the Invisible* is de uitkomst van de intensieve samenwerking tussen de archeologie en de kunst onder de projectnoemer NEARCH – New scenarios for a community-involved Archaeology. Zij onderzochten de overeenkomst tussen hedendaagse kunst en archeologie. De bevragende kracht van de tentoonstelling geeft de toeschouwer de kans na te denken over de relatie tussen het heden en het verleden.

De tentoonstelling is verspreid over drie locaties in Maastricht: Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, Van Eyck, postacademie voor beeldende kunst en Bureau Europa, platform voor architectuur en design.

In de hal van Van Eyck ziet men de film *Work* van Jeroen Kooijmans. Drie, in witte pakken gehulde mannen scheppen ritmisch zand van de ene plek naar de andere. Met elke schep zand die ze achter zich neergooien, wordt de door de ander gecreëerde kuil ongedaan gemaakt. Het oneindige van hun bezigheid vindt zijn weerklank in de oneindigheid van de video en laat de toeschouwer achter met vragen over het nutteloze. Kooijmans' film ontmoedigt de toeschouwer te zoeken in het verleden. De pogingen van de mannen worden immers door de ander direct ongedaan gemaakt.

Semâ Bekirovic

Op de eerste etage van Marres kleurt de video installatie *The Radiance of Sensible Heat (02)* van Semâ Bekirovic de ruimte roze. De drie video's zijn opgenomen met een warmtegevoelige camera en laten het beeld zien van een hand en gipsen afgietsels van klassieke beelden. Door de warme aanrakingen van de hand kleuren de beelden van roze naar geel en worden details zichtbaar. Wanneer de hand het beeld verlaat, verliezen de beelden hun gele kleur tot alleen nog vage contouren het scherm vullen. De film heeft iets poëtisch, het lijkt of de gipsen afgietsels door de handen heel even naar het nu worden gehaald, om vervolgens terug te keren naar hun tijdloze bestaan.

Imran Channa

De potlood vegen op de muur en restanten gum op de grond vormen het werk *Holy Ghost* van Imran Channa. De kunstenaar tekende een historische archief foto tot in detail na en gumde het geheel vervolgens met gelijke precisie uit. In de catalogus lees ik dat de foto het beeld liet zien van de in 1947 plaatsgevonden opdeling van Brits-India in Pakistan en India, de opdeling vond plaats op grond van godsdienst. De door deze gebeurtenis ingang gezette migratiestroom kostte honderdduizenden mensen hun leven. De beelden zijn nog altijd verboden. Doordat Channa de foto laat verdwijnen creëert hij een nieuw opzichzelfstaand beeld, zonder dat deze de geschiedenis van de foto verliest. Het eerst zichtbaar maken van de gebeurtenis en vervolgens verbergen, verbeeldt het verleden van Pakistan en India. De traumatische gebeurtenis zit in het collectieve geheugen van de mensen, maar wordt nog altijd verborgen gehouden en er wordt niet over gesproken.

Oscar Santillan

Boven de kassa van Marres wordt een kleine Hawaii-blouse verlicht. Het aan twee spijkers hangende blouseje is het werk *Voyager* van Oscar Santillan. Santillan vond het blouseje in het bos en zag dat alle knopen ontbraken. Het rondzwerende kledingstuk kreeg nieuwe, uit meteoriet gegoten knopen en werd zo weer compleet. Het kledingstuk vertelt het verhaal van toeval en verbinding en zit vol vragen. Hoe belandde het kledingstuk in het bos? Wie is de eigenaar? Tegelijkertijd geeft Santillan antwoord, doordat hij een heldere verbinding legt tussen twee zwerende materies en zo de combinatie een nieuw geheel laat zijn.

De kunstenaars doen met hun werk beeldende, filosofische of onaffe uitspraken over de geschiedenis die archeologen liever mijden. Zo maakt de oneindige film van Kooijmans een zoektocht in het verleden onmogelijk, wekt de film van Bekirovic het verleden tot leven en wist het werk van Channa de geschiedenis uit. De kunstenaars presenteren geen waarachtige vondsten, maar vertellen verhalen over de tijd, mens en maatschappij. Ze vullen de geschiedenis aan met vraagstukken, filosofie en verbeelding en vertellen samen met de objectiviteit van de archeologie het verhaal van het verleden.

Omslagfoto: Jeroen Kooijmans

The Materiality of the Invisible is nog t/m 26 november te zien in [Marres](#) en t/m 29 oktober in [Bureau Europa](#) en [Van Eyck](#)

PBK DENKT
SCHRIJFT
EN VERTELT
OVER KUNST